

عصری جدید در بازار منطقه‌ای انرژی

توافق سوآپ گاز ترکمنستان و ترکیه، علاوه‌بر تقویت موقعیت ژئوپلیتیکی و اقتصادی ایران، می‌تواند به کاهش اثربخشی سیاست‌های فشار حداکثری آمریکا منجر شود

گروه بین الملل – تحولات ژئوپلیتیکی و پویایی‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در سال‌های اخیر و تشدید رقابت میان تولیدکنندگان انرژی برای سهم‌گیری از بازارهای نوظهور سبب شده تا جمهوری‌های آسیای مرکزی به فرصت‌های جدیدی برای کاهش وابستگی خود به بازارهای سنتی و خروج از حصار اقتصادی دست یابند. در همین باره در روزهای اخیر توافقی مهم در عرصه انرژی منطقه شکل گرفته که می‌تواند بر معادلات گازی از آسیای مرکزی تا قفقاز تاثیر قابل توجهی بگذارد. بر اساس این توافق شرکت دولتی گاز ترکمنستان «ترکمن گاز» و شرکت دولتی خطوط لوله ترکیه «بوتاش» توافقتنامه‌ای را برای صادرات گاز طبیعی از ترکمنستان به ترکیه امضا کردند. بر اساس گزارش رسانه‌های ترکمنستان که به مکالمه تلفنی قربانقلی بردی‌محمداف، رئیس شورای ملی ترکمنستان اشاره دارد، عشق‌آباد با تهران برای ترانزیت گاز ترکمنستان به ترکیه از طریق ایران و با استفاده از طرح سوآپ به توافق رسیده است. این صادرات گاز قرار است از تاریخ اول مارس ۲۰۲۵ آغاز شود. مقامات ترکمنستان و ترکیه هنوز اطلاعاتی درباره حجم و قیمت گاز صادراتی ترکمنستان به ترکیه ارائه نکرده‌اند اما در اکتبر سال گذشته، مراد آچایف، معاون رئیس شرکت دولتی گاز ترکمنستان «ترکمن گاز»، اعلام کرده بود که ترکمنستان قصد دارد صادرات گاز طبیعی به ایران را در چارچوب توافقات با تهران و آنکارا به ۴۰ میلیارد مترمکعب در سال افزایش دهد. قربانقلی بردی‌محمداف، رئیس شورای ملی ترکمنستان نیز اعلام کرده که این کشور پیشنهاد احداث خط انتقال برق از نیروگاه ماری به مرز ایران در مسیر ماری-مشهد را مطرح کرده است. بردی محمداف گفت که تمام مذاکرات لازم انجام و سند مربوطه امضا شده و این پروژه توسط شرکت‌های ایرانی اجرا خواهد شد. ایران و ترکیه در حال حاضر توسط یک خط لوله گاز با ظرفیت ۱۴ میلیارد مترمکعب در سال به یکدیگر متصل هستند، اما ترکیه تنها

۹/۶ میلیارد مترمکعب در سال از ایران گاز وارد می‌کند. ایران می‌تواند سالانه حدود ۱۴ تا ۱۸ میلیارد مترمکعب گاز از ترکمنستان دریافت کند. پیش از این مذاکراتی برای صادرات گاز ترکمنستان به ترکیه از طریق سواپ با ایران و جمهوری آذربایجان انجام شده بود و شرکت‌های ترکیه و آذربایجان حتی توافقتنامه‌ای را در این زمینه امضا کرده بودند. همچنین طبق قرارداد ۱۴۰۱ بین ایران، ترکمنستان و آذربایجان امضا شد، توافق شد حدود ۱،۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز ترکمنستان از مسیر ایران به آذربایجان منتقل شود و ایران بخشی از این گاز را به عنوان حق ترانزیت یا سوآپ فی بردارد. علاوه بر این، در ژوئن ۲۰۲۴، شرکت دولتی نفت جمهوری آذربایجان (SOCAR) و شرکت دولتی گاز ترکیه (بوتاش) توافقتنامه‌ای را برای همکاری در زمینه صادرات گاز ترکمنستان از طریق جمهوری آذربایجان و کشورهای ثالث به ترکیه امضا کردند. برخی کارشناسان معتقدند که زیرساخت‌های خطوط لوله بین ترکیه و ایران برای دریافت گاز ترکمنستان نیاز به به‌روزرسانی و ارتقا دارند. با توجه به این که خط لوله گاز ترکیه و ایران به‌طور کامل مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، ترکمنستان می‌تواند حدود ۴ تا ۵ میلیارد مترمکعب گاز را بدون نیاز به به‌روزرسانی و افزایش ظرفیت خط لوله موجود، از طریق ایران به ترکیه صادر کند. از طرفی، با توسعه خطوط لوله تارم‌های ترکمنستان، گاز بیشتری در کمترین زمان ممکن به ترکیه انتقال داده خواهد شد.

اروپا مقصد نهایی گاز ترکمنستان

با توافق جدید ترکمنستان و ترکیه برای صادرات گاز، جمهوری آذربایجان صادرات گاز خود به اروپا را افزایش خواهد داد. کارشناسان معتقدند که ترکیه گاز وارداتی از ترکمنستان را در بازار داخلی خود مصرف خواهد کرد و بخشی از گاز جمهوری آذربایجان را که در حال حاضر در بازار ترکیه مصرف می‌شود به اروپا صادر خواهد کرد. این توافق سوآپ گازی پس از آن انجام شد که

در یک دهه گذشته کشورهای اروپایی دنبال انتقال گاز آسیای مرکزی به قاره سبز بودند تا بتوانند بخشی از نیازهای انرژی خود را از این طریق جبران کنند. از این رو، احداث خط لوله انتقال گاز از بستر دریای خزر مطرح شد اما به دلیل زمان بردن و سرمایه‌گذاری هنگفتی که این پروژه داشت، غربی‌ها نیز از این کار منصرف شدند و به مسیرهای جایگزین از جمله انتقال گاز مایع از کشورهای مانند قطر و آمریکا روی آوردند. در شرایط کنونی هم اروپایی‌ها قصد دارند با ترانزیت گاز ترکمنستان به ترکیه و از آن‌جا به مقصد اروپا، مایحتاج انرژی خود را تأمین کنند. بنابراین، توافق سوآپ گاز ترکمنستان و علاوه بر این، در ژوئن ۲۰۲۴، شرکت دولتی نفت جمهوری آذربایجان (SOCAR) و شرکت دولتی گاز ترکیه (بوتاش) توافقتنامه‌ای را برای همکاری در زمینه صادرات گاز ترکمنستان از طریق جمهوری آذربایجان و کشورهای ثالث به ترکیه امضا کردند. برخی کارشناسان معتقدند که زیرساخت‌های خطوط لوله بین ترکیه و ایران برای دریافت گاز ترکمنستان نیاز به به‌روزرسانی و ارتقا دارند. با توجه به این که خط لوله گاز ترکیه و ایران به‌طور کامل مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، ترکمنستان می‌تواند حدود ۴ تا ۵ میلیارد مترمکعب گاز را بدون نیاز به به‌روزرسانی و افزایش ظرفیت خط لوله موجود، از طریق ایران به ترکیه صادر کند. از طرفی، با توسعه خطوط لوله تارم‌های ترکمنستان، گاز بیشتری در کمترین زمان ممکن به ترکیه انتقال داده خواهد شد.

جناب آقای دکتر عبدالله سلوئی

وسرکار خانم دکتر مهناز شاهین فر

درگذشت مادر فرهیخته را به شما و خانواده های محترم تسلیت می گویم.

دکتر ستاره – دکتر مصطفیان

خیر ی که یچ شری د آن نیست

شکر بر نعمت و صبر بر مصیبت ناگواری است

سرکار خانم دکتر مریم جعفریان

جناب آقای دکتر قاسم ساغری

درگذشت مادر عزیز شما را که مادری مهربان و با محبت و فداکار بودند، تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال آمرزش برای آن مرحومه و آرامش برای بازماندگان مسئلت داریم.

خانواده پيله وران

سرم مرگ پدر کوچک غمی نیست

پدر زیبا گل باغ وجود است

پنجمین سالگرد

عروج ملکوتی پدر عزیزمان بزرگ خاندان

حاج جلال کناقستانی (طوسی)

را گرامی می‌داریم.

هزینه سالگرد صرف امور خیریه می‌گردد.

خانواده مرحوم

آنچه در سوگ تو ای همسر عزیز و مهربان

برمن بینوا گذشت

نتوان گفت که هر لحظه چه غمناک گذشت.

سه سال از غروب استادی فرهیخته و هنرمندی وارسته همسری مهربان

شادروان ارسلان رمضانیان

برمن پریشان حال چه گذشت.

همسرت مهرانگیر ابراهیم زاده

اروپا، آمریکار ارقیب می‌بیند، نه متحد!

دور دوم ریاست‌جمهوری ترامپ باعث تغییر نگرش اروپا به ایالات متحده شده است. بر اساس نظرسنجی اخیر، بسیاری از کشورهای اروپایی که سابقاً آمریکا را متحد استراتژیک خود می‌دانستند، اکنون آن را صرفاً یک «شریک ضروری» یا حتی «رقیب» تلقی می‌کنند

واشنگتن داشته‌اند – افرادی که آمریکا را متحد واقعی می‌پندارند، به شکل محسوسی کاهش یافته و به حدود ۳۵ تا ۴۰ درصد رسیده‌اند. یکی از عوامل کلیدی در شکل‌گیری این نگاه جدید، سیاست «اول آمریکا»ی ترامپ است که در دوره نخست ریاست‌جمهوری اش، با خروج از توافق‌های بین‌المللی مهم (برجام، پیمان پاریس) و اعمال تعرفه‌های تنبیهی بر کالاهای اروپایی، نشان داد چندان به تعهدات سنتی فراآتلانتیک پایبند نیست. اکنون که دور دوم ریاست‌جمهوری ترامپ آغاز شده، بسیاری از رهبران اروپایی و افکار عمومی نگران‌اند این رویکرد یک‌جانبه تشدید شود و اختلافات تجاری و سیاسی میان واشنگتن و بروکسل، بیش از پیش بالا بگیرد. از این رو، روندی از «خودمختاری استراتژیک» در اروپا آغاز شده که به دنبال کاهش وابستگی دفاعی و اقتصادی به آمریکاست.

در همین راستا، کشورهای اروپایی به‌طور فزاینده‌ای به ایجاد سازوکارهای جایگزین برای مقابله با تحریم‌ها و تصمیمات یک‌جانبه آمریکا روی آورده‌اند؛ از جمله سازوکارهای مالی مستقل یا تلاش برای تقویت صنایع دفاعی مشترک. اگرچه این اقدامات در عمل هنوز به بلوغ کافی نرسیده‌اند، اما صرف طرح چنین ابتکاراتی نشان می‌دهد اعتماد گذشته به واشنگتن، دست‌کم در کوتاه‌مدت بازسازی نخواهد شد. با این همه، نباید فراموش کرد که پیوندهای امنیتی، اقتصادی و فرهنگی میان اروپا و آمریکا چنان در هم تنیده است که هیچ‌یک از دو سو حتی اگر بخواهند، نمی‌توانند به‌طور کامل از دیگری فاصله بگیرند. آن‌چه اکنون تغییر کرده، تلقی اروپایی‌ها از واشنگتن است. اروپا به این جمع‌بندی رسیده که آمریکا دیگر «متحد بلامنازع» به‌شمار نمی‌رود و بیشتر «شریکی ضروری» است که همکاری با او اجتناب‌ناپذیر است، اما اعتماد بی‌قیدوشرط به آن دشوار شده است.

خانواده محترم مردان

جناب آقای مهندس مهدی مردان

با نهایت تأسف درگذشت مادری دلسوز

حاجیه خانم زهرا هنرور اسماعیل پور

«همسر حاج آقامردان»

را صمیمانه تسلیت عرض نموده و از درگاه ایزد منان برای آن مرحومه علودرجات و برای بازماندگان محترم صبر و شکیبایی خواستاریم.

خانواده رضایی

به یاد مهندس حاج اصغر عراقی چراغی که خاموش نمی‌شود

ده سال گذشت، اما هنوز نامت در دل‌ها روشن است، و یادت در جان‌ها زنده.

مهندس حاج اصغر عراقی

انسانی که زندگی را با عشق به سازندگی آمیخت و ردپایی از اخلاص و تلاش بر جای گذاشت. تونه تنها بناهای محکم در این دنیا ساختی، بلکه در دل‌های ما نیز کاخی از محبت و صداقت بنا کردی. روزهایی که کنارمان بودی، آموختیم که مهندسی تنها ساختن نیست، بلکه با دل، با عشق، با ایمان، با همت ساختن است. سال‌ها می‌گذرد و خاطره حضورت، همچون پلی استوار ما را به گذشته‌های پرافتخار پیوند می‌زند. هنوز هم واژه‌هایت، نگاهت، و دستان پر توانت را در یادها بمان مرور می‌کنیم. در این دهمین سالگرد نبودنت، با قلب‌هایی پر از احترام و دلی لبریز از دل‌نگانی، یادت را گرامی می‌داریم. آرام بخواب، که نامت در تار و پود همه ما جاودانه است. روح‌ت شاد و یادت گرامی.

خواهران، برادران و خانواده

کسی که در مقابل مصیبت شگبانی ورزد خداوند غم‌بل بر غمت اومی افزاید

نتایج تازه‌ترین نظرسنجی شورای روابط خارجی اروپا که با همکاری مؤسسه‌هایی همچون Datapraxis, YouGov, Norstat و Rating Group انجام شده، نشان می‌دهد که تصور دیرینه «آمریکا به‌عنوان متحد طبیعی و همیشگی اروپا» با آغاز دور دوم ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ، بیش از پیش رنگ باخته است. طبق داده‌های این نظرسنجی، اکنون بخش قابل‌توجهی از اروپایی‌ها، ایالات متحده را صرفاً «یک شریک ضروری» یا حتی «رقیب» می‌بینند. نکته مهم آن که این تغییر نگاه، در کشورهای که زمانی رابطه‌ای بسیار نزدیک با واشنگتن داشتند نیز مشهود است و نشان می‌دهد اعتماد پیشین به راحتی باز نخواهد گشت.

بررسی نظرسنجی منتشر شده حاکی از آن است که انگلیس – کشوری که سال‌ها به داشتن «روابط ویژه» با آمریکا شهره بود – تنها حدود ۳۰ درصد پاسخ‌دهندگان هنوز ایالات متحده را متحد می‌دانند، در حالی که نزدیک به ۴۵ درصد آن را «شریک ضروری» و حدود ۱۵ درصد «رقیب» تلقی می‌کنند. در فرانسه هم اوضاع چندان متفاوت نیست: تقریباً ۲۵ درصد آمریکای ترامپ را «متحد» می‌بینند و حدود ۲۰ درصد آن را «رقیب» تلقی می‌کنند. آلمان نیز با نسبت مشابهی از تردید روبه‌روست؛ نزدیک به نیمی از پاسخ‌دهندگان (۵۰ درصد) آمریکا را بیشتر یک «شریک ضروری» دانسته‌اند تا یک متحد استراتژیک. در اروپای شرقی، اوضاع اندکی متفاوت است. برای مثال، در اوکراین نزدیکی به نیمی از پرسش‌شوندگان (حدود ۴۵ تا ۵۰ درصد) همچنان آمریکا را متحد می‌دانند؛ امری که می‌توان آن را ناشی از نیاز شدید این کشور به حمایت نظامی و سیاسی ایالات متحده در مواجهه با تهدیدهای روسیه تفسیر کرد. با این حال، حتی در لهستان و رومانی – که سنتاً تمایل بالایی به رابطه امنیتی با